

1. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности /Основные положения, исследования и применение). – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.– 608с.
4. Крайг Г. Психология развития. – СПб.: Изд-во “Питер”, 2000. – 992с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМООЦІНКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мар'яна Ткачук,

II курс, філософський факультет.

Науковий керівник – *Овсянецька Л.П.*,
кандидат психологічних наук, доцент.

Актуальність проблеми розвитку самооцінки, полягає в тому, що вона приймає безпосередню участь у формуванні особистості, а також здійснює прямий вплив на всі аспекти життєдіяльності людини.

Самооцінка – цінність, значущість, якою індивід наділяє себе в цілому і окремі сторони своєї особистості, діяльності, поведінки.

Дану проблему ми розглядаємо на рівні дошкільного віку (3-6 р.), оскільки в даному віковому періоді починає зароджуватися Я-концепція.

Основним новоутворенням дітей дошкільного віку є формування ієрархії мотивів, визначальним серед яких є прагнення до визнання і одобрення зі сторони дорослого, в результаті чого дитина надає велике значення оцінкам зі сторони дорослих.

Даний період характеризується тим, що дитина залежна від батьків як в економічному, фізичному, так і соціальному планах. Низька самооцінка формується, як правило, під впливом таких факторів:

- 1) Байдуже ставлення до дитини.
- 2) Перешкода з боку батьків до вияву дитячої активності та самостійності.
- 3) Прагнення батьків сформувати у дитини здатність до пристосовницької поведінки.
- 4) Надмірна оцінка з боку батьків.
- 5) Авторитарний стиль виховання, який призводить до формування у дитини сором'язливості, соціальної пасивності.
- 6) Ліберальний стиль виховання, оскільки у дитини починає виникати почуття незацікавленості в ній батьків.
- 7) Систематичні негативні висловлювання щодо здібностей, поведінки чи вмінь дитини.
- 8) Порівняння дитини з однолітками.
- 9) Занадто складні завдання, які дитина ще не здатна виконати.

Отже, як ми бачимо, якість взаємовідносин дитини з батьками є вирішальним фактором у формуванні самооцінки. Для того, щоб

сформувати у дитини високу самооцінку, необхідно звертати увагу на наступні моменти:

1) Проявляти зацікавленість дитиною у всіх сферах її життєдіяльності.

2) Необхідно бути надзвичайно обережними з оцінковими судженнями, а при висловлюванні невдоволення акцент потрібно робити на певній дії чи поступку, а не на особистості дитини.

3) Рекомендується використовувати демократичні, але не “вседозволені” методи виховання.

4) Встановлення певної системи розумних правил, в межах яких дитина може проявляти свою самостійність і приймати ті чи інші рішення.

5) Діючи з допомогою системи позитивних підкріплень дорослий може підсилити впевненість дитини у власних здібностях.

6) Дітям необхідно давати завдання з якими вони в силі справитися.

7) Дорослий повинен уважно слухати і без критики сприймати те, чим дитина готова поділитися.

8) Недоцільно порівнювати досягнення одних дітей з досягненнями інших. Більш доцільно порівнювати певний прогрес дитини з тим, як вона виглядала в недалекому минулому.

Висновок: які б не використовувалися методи для підвищення самооцінки, найважливішим моментом є та атмосфера, в якій росте дитина, щастя або нещастя дитини у сім'ї. Саме цей момент можна вважати необхідною умовою формування високої самооцінки і розвитку позитивної я-концепції в цілому.

МОЛОДІЖНО-ХРИСТІАНСЬКИЙ РУХ У ГАЛИЧИНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧ. ХХ ст.

Юрій Трухан,

IV курс, філософський факультет.

Науковий керівник – *Ковцуняк В.І.,*

кандидат філософських наук, ст. викладач.

Для того щоб розбиратись в наших молодіжно-християнських організаціях, на мою думку, насамперед потрібно з'ясувати: де і як діяли молодіжні організації й товариства? Чим вони займалися?

Молодь Східної Галичини в ХІХ ст. не була пасивним спостерігачем історичних подій, а їх активним учасником. Згадаймо, для прикладу, діяльність молодих перемишлянських священників Івана Снігурського та Івана Могильницького по відношенню по відновленню українського шкільництва та музичної культури, наукову та видавничу діяльність студентів Львівської духовної семінарії УГКЦ. Неможливо обминути